

Vilaseca

Sant Bartomeu del Grau

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Vilaseca - 08519 Sant Bartomeu del Grau
Emplaçament carretera BV-4601; P.K. 16,100; camí a la dreta, 400 metres fins el mas.

Coordenades:

Latitud: 42.00566
Longitud: 2.15229
UTM Est (X): 429801
UTM Nord (Y): 4650752

Classificació

Número de fitxa 08199-44
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVI-XVII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Rehabilitat. Presenta un important desgast a la superfície de la pedra utilitzada en portes i finestres de la façana de migdia a causa de l'erosió.

Protecció Inexistent
Número inventari si - IPA, 45

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 003A00001
Autoria de la fitxa Josep Pujades i Cavalleria
Data de registre de la fitxa: dc., 05/06/2002 - 02:00

Descripció

Edifici de planta baixa + 1 planta + 1 planta sota teulada. Coberta a dues vessants (est-oest). "La casa es dreça en un planell, envoltada d'alzines, al nord de Sant Bartomeu i lindant amb el terme de Sant Martí de Sobremunt" (BENITO; ARMENTERAS, 2001). Murs de pedra, generalment de forma rectangular, disposades en filades i lligades amb morter de calç. Cantoneres diferenciades. A l'interior de la casa l'escala original ha estat reformada. A la planta baixa, amagat per un petit àmbit situat sota l'escala, es conserva, "in situ", el brancal i 2 o 3 dovelles d'una antiga porta, actualment malmesa per la construcció d'estructures contemporànies de maó massís. Façana sud. Porta principal a migdia, adovellada, amb arc de mig punt. Al tram oest de la façana s'hi adossa un garatge construït amb totxanes a finals del segle XX; al tram est s'hi adossa un edifici de planta baixa, de finals del segle XIX - primer terç del segle XX, on hi havia viscut masovers (actualment està rehabilitat i forma part de les dependències familiars del mas; s'hi accedeix per una porta des de l'interior de l'entrada). A banda i banda de la porta principal de la casa hi ha via dues finestres petites que ara estan tapades pels dos edificis annexes esmentats. A la primera planta hi ha un finestral central que dóna al menjador distribuïdor; té els elements de pedra decorats amb relleus (rostres i figures humanes) i motllures; es tracta d'una finestra de tradició renaixentista; malauradament, però, el material emprat en la seva elaboració, procedent del serrat de la pedrera (al davant d'on s'inicia el camí de Vilaseca), és excessivament sorrenc i l'erosió ha malmès la decoració: A cada costat hi ha una finestra més petita amb brancals i llinda de pedra motllurats; malgrat que la llinda és plana, la decoració sembla imitar un arc conopial rebaixat; la finestra del costat est està tapiada i, la llinda existent, sembla una còpia posterior de l'original. Al costat est de la finestra central hi ha diversos carreus de grans dimensions que es corresponen, a l'interior, amb l'espai on hi havia hagut una pica (aquest reforç del mur en un punt on aquest perd gruixària és molt habitual en la construcció tradicional: sovint, a banda del lloc on hi ha les piques, es troba en les finestres amb festejador). A la planta sota coberta hi ha una finestra central (molt alta respecte el sòl de l'habitació) amb elements de pedra de motllura bisellada, i una finestra a cada costat (amb elements monolítics i motllura bisellada). A migdia hi ha l'eixida. L'entrada, a l'oest, té una petita coberta a doble vessant (est-oest); el sòl és cobert de formigó (finals del segle XX) i està envoltada de diverses dependències annexes (antics corrals i magatzems) construïts en pedra i rehabilitats recentment. En la seva construcció es varen reaprofitar alguns elements arquitectònics (es pot veure un fragment de llinda amb la motllura bisellada utilitzada com a material de construcció). Façana oest. A la planta baixa hi ha 3 finestres amb els elements de maó massís (iniciis segle XX). A la primera planta hi ha 2 finestres amb elements de pedra, llinda monolítica i motllura bisellada; una tercera finestra, al tram nord d'aquesta façana, és feta amb maó massís. Façana nord. Porxo adossat (segle XX); està construït en pedra i té dos arcs de maó massís oberts a l'oest. Té una altre cos adossat al centre de la façana. Façana est. Finestres a totes les plantes, totes de diferent factura i cronologia.

Observacions:

Mapa: Osona-24. Mapa Comarcal de Catalunya, 1:50.000. Institut Cartogràfic de Catalunya. Format CD, versió 1.0; informació actualitzada a setembre de 1998. Barcelona, 1998. El mapa reproduït a la fitxa forma una quadrícula de 5 x 3,280 km; l'escala aproximada és d'1:50.000

Història

"A Vila-seca s'hi conserven una gran quantitat de pergamins medievals, en els quals trobaríem tota la història de la casa i, de retruc, moltes referències a la de Sant Bartomeu. Els primers propietaris dels qui en tenim notícia són Bernat de Vilaseca, el 1199, i el seu fill Guillem, el 1244; aquesta nissaga pervisqué fins la segle XV, que, a causa de les pestes, el mas quedà deshabitat. Consta que l'any 1476 el mas era propietat

dels monjos de Ripoll quan el va comprar un tal Bernat Casas, que es creu que provenia del mas Viladecans, de Sant Boi de Lluçanès, que va adoptar el nom de la casa, i així el trobem esmentat com a Bernat Casas àlies Vilaseca. Antigament, dins la demarcació de Vila-seca hi havia algunes cases: Cantacorbs, Custers, Puigfeliu, la Portella, Carbassuts i Casellas, de les quals avui encara se'n conserven algunes restes" (BENITO; ARMENTERAS, 2001). El mas Vilaseca va quedar abandonat i deshabitat durant les fams i pestes del segle XIV. Anys més tard, va ocupar la casa, un fill del mas Viladecans de Sant Boi de Lluçanès. Se'l coneixia amb l'alties "Vilaseca"; un cop casat i amb una filla, ell i els seus descendents passen a cognominar-se Vilaseca [informació oral facilitada per Joaquim Vilaseca]. Els propietaris actuals en són descendents directes.

Bibliografia

Arxiu particular notarial de Josep Costa, del mas la Carrera (Sentfores, Vic), BENITO, Emili; ARMENTERAS, Roser (2001). Vilaseca. <http://www.sbg.llucanes.net>, temes, cases de pagès. MOLERA, Joan (1983). "Sant Bartomeu del Grau. Vilaseca". Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, fitxa núm. 45. Servei del Patrimoni Arquitectònic. Generalitat de Catalunya.

